

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Slutrapport av projektet *Utveckling av trygghetsskapande arbete i Sundsvall kommun med dnr B3.3-0294/2011* Dnr.

Problembild

Projektet ska arbeta för att utveckla arbetssätt utifrån ett främjande/förebyggande perspektiv i förhållande till alla åldersgrupper i samhället.

Sedan en lång följd av år har Sundsvalls kommun samarbetat internt och externt kring brottsförebyggande arbete. Arbetet har bedrivits i s.k. BRÅ-grupper i kommundelarna där framförallt polisen har funnits med som aktör. Det finns förstås många positiva erfarenheter från det arbetet som samarbete mellan olika förvaltningar i kommunen och många bra insatser för barn och ungdomar.

Negativa faktorer som lyfts fram i flera undersökningar är otydlighet kring BRÅ-gruppernas arbete, oklarhet kring mandat och uppdrag. Behov av ekonomiska medel för att bland annat kunna genomföra utåtriktade aktiviteter är annat som har kommit fram. Tydligt är också behovet av samordning av gruppernas möjlighet för grupperna att samlas regelbundet för erfarenhetsutbyte och kunskapsutskott.

I det tidigare strategiska BRÅ har erfarenheterna delvis påmint om BRÅ-gruppernas erfarenheter. Otydlighet kring uppdrag och mandat är några exempel liksom frågan om BRÅ-arbetet i centrala Sundsvall där strategiska BRÅ får spela en roll som inte upplevs relevant.

Åtgärder

I oktober 2011 påbörjades arbetet med att de lokala Brå-grupperna skulle byta perspektiv från ett barn- och ungdomsperspektiv till att gälla trygghet för alla åldrar i bostadsområdena. Fjorton lokala trygghetsgrupper bildades genom ombildning av existerande lokala Brå-grupper, genom att starta nya där inte fanns någon grupp och omstart där de grupper som fanns var vilande.

Det strategiska trygghetsrådet startades också upp med kommunala tjänstemän, polis, räddningstjänst och några som varit aktiva i det gamla strategiska Brå. Trygghetsrådet har under 2013 arbetat fram ett måldokument som ska samla trygghetsrådet och trygghetsgrupperna i det fortsatta arbetet med att öka tryggheten i kommunen.

Genomförande

Som vi berättade i delrapporten kom arbetet med att ställa om från brottsförebyggande till trygghetsskapande perspektiv igång på allvar efter årsskiftet 2012. Den geografiska indelningen för de nya lokala trygghetsgrupperna gjordes och alla de fjorton lokala trygghetsgrupperna är mer eller mindre i gång med sitt trygghetsarbete. I alla grupper medverkar polisen och företrädare från kommunen men också andra aktörer utifrån de lokala förutsättningarna.

Tre planerade ”trygghetsdagar” genomfördes under 2012 med teman som kunskapsuppbyggnad och probleminventering, erfarenhetsutbyte och förändra och/eller

förbättra när det gäller kunskap och förutsättningar för det fortsatta trygghetsarbetet. Till dessa dagar blev samtliga lokala trygghetsgrupper och det strategiska trygghetsrådet inbjudna, uppslutningen har varit god.

Även under 2013 har vi arrangerat trygghetsdagar för alla trygghetsgrupper och trygghetsrådet. Den första handlade om polisens och kommunens trygghetsundersökning där Kjell Elefalk som gjort och analyserat undersökningen redogjorde för resultaten. Den andra hade temat förebyggande arbete och innehöll information från polisen om grannsamverkan, polisens volontärer och dialogmöten.

För övrigt har trygghetsgrupperna arbetat på efter sina lokala förutsättningar. Det har varit aktiviteter som trygghetsvandringar, "Gilla Granloholm" – en typ av stormöten, utdelning av reflexer till barn och ungdomar, kartläggning av trafiksituationen, kurs i hjärt- och lungräddning för boende i området, information om att vara stödfamilj eller familjehem, information om trygghetsgruppens arbete i området med mera.

Hösten 2012 fick vi kontakt med forskaren Disa Edvall Malm som just skrivit en avhandling om *Det socio-polisära handlingsnätet: Om kopplingar mellan polis och socialtjänst kring ungdomars kriminalitet och missbruk*. Hon kom med ett förslag hur vi skulle kunna arbeta för att utveckla trygghetsarbetet i Sundsvall. Vi beslutade oss för att Edvall Malm skulle följa och arbeta med trygghetsrådet under 2013.

Edvall Malm startade med att göra en förstudie genom en kartläggning och behovsinventering av det pågående uppdraget i trygghetsrådet. Det skedde i form av en enkät som besvarades enskilt och som låg till grund för diskussioner i mindre grupper. Det som kom fram var frågor av olika karaktär som behövde lösas. Dels var det praktiska frågor som t ex mötesstruktur och ersättare när man inte kan komma på möten. Men det kom även fram frågor om vision, mål och strategier.

Nästa steg blev att under en halv dag återkoppla förstudien till trygghetsrådet och ge en introduktion till en forskningsbaserad samverkan kring trygghetsskapande arbete.

I analysen av styrkor inom gruppen kom det fram att tryggheten i Sundsvall är god och utvecklingen är positiv. Det är mycket bra som görs och goda exempel sprids. Det finns stöd i arbetet både politiskt och från näringslivet samt koppling till forskning.

Sammansättningen av individer gör att kompetensen är stor i Trygghetsrådet. Gruppens struktur, bland annat bredden av kunskap och erfarenheter, upplevs som mycket bra och man når ut i många kanaler i samhället. På det sättet kanaliseras problemen lätt. Det blir korta beslutsprocesser eftersom det är beslutsfattare i gruppen. Det pågår utveckling och engagemanget hos dem som kommer till möten imponerar.

När det gäller svårigheter är det framförallt otydlighet kring Trygghetsrådets uppgift och organisatoriska tillhörighet som sticker ut. Bristande närvaro på rådets möten leder till en utdragen uppstart och att lägesbilden måste upprepas vid varje träff. Man tycker också att saker kan verkställas snabbare och att det kan vara svårt att hitta sin plats i gruppen.

När offentlig sektor möter näringsliv och ideella föreningar är det olika kulturer som möts, det måste man också vara medveten om. Men den största och svåraste frågan är utan tvivel – Vad är strategiskt arbete?

En sammanfattning av de prioriterade frågorna som Edvall Malm kom fram till att gruppen hade var mötesdeltagande, mötesagenda, tydliggöra yttre förutsättningar, kommunikationsplan, trygghetsgrupperna och trygghetsrådets strategiska arbete.

Där efter gick vi vidare med ett grupparbete enligt modell gör mer – gör bättre – gör nytt – tänk om, kring frågan – Vilket värde ska Trygghetsrådet skapa för Sundsvalls medborgare och besökare?

1. Gör mera:
  - Trygghetsuppdraget gäller alla anställda i kommunen
  - Ena hela kommunen i klotterfrågan
  - Arbeta med värderingar och attityder
2. Gör bättre:
  - Kommunikation och medborgardialog
  - Aktivare trygghetsgrupper
3. Gör nytt:
  - Utöka uppdraget till trygghetsgrupperna
  - Känn din granne
  - En trygghetsgrupp per möte kommer och presenterar sig på rådets möte.
  - Trygga Sundsvall i skolan
  - Tidsskrift för och av ungdomar tillsammans med professionella.
4. Tänk om:
  - Vuxna i barns närvaro. Ex. bibliotek – fritidsgård, pensionärer – skolbarn i samma matsal

Aktörer

Från kommunen deltar barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, socialtjänsten, stadsbyggnadskontoret, säkerhetsavdelningen och räddningstjänsten. Övriga aktörer är Polisen, landstinget, trossamfund, bostadsföretag, föreningar med flera. Kommunen och Polisen deltar i varje lokal trygghetsgrupp och sedan ser det olika ut beroende på vilka aktörer som finns i varje område.

Resultat

En ny struktur på trygghetsarbetet är sjösatt och fungerar bra. Det finns förstås saker att arbeta vidare med, varå av en av de viktigare är att blida en arbetsgrupp som ska utveckla trygghetsgruppernas uppdrag. I arbetet med vår följeforskare så har vi kommit en god bit på väg med trygghetsrådets målarbete. Ännu återstår det lite arbete för att det ska bli ett färdigt dokument och det är blir en prioriterad uppgift på trygghetsrådets första möte nästa år.

När vi tittar på trygghetsundersökningar så ser vi en positiv trend med ökad trygghet. I Polisens trygghetsundersökning som gjordes i början av 2013 jämfört med den föregående som gjordes 2010 har trygghetsindex har gått från 1,33 till 1,21. Även i SKLs Öppna jämförelser har frågorna om otrygghet en positiv utveckling. Både i frågan om oro för bostadsinbrott och oro för misshandel och överfall har minskat med mellan 2,1 och 3,6 procentenheter. Vi ser med spänning fram emot NTU som kommer i mitten på januari 2014.

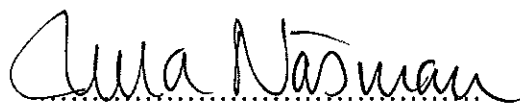
Användning av det ekonomiska stödet 2012

<u>Aktiviteter</u>	<u>Totalkostnad</u>	<u>Medel från Brå</u>	<u>Egen finans</u>
Trygghetsdag 1	37 000	10 000	27 000
Trygghetsdag 2	10 000	0	10 000
Trygghetsdag 3	21 500	0	21 500

Användning av det ekonomiska stödet 2013

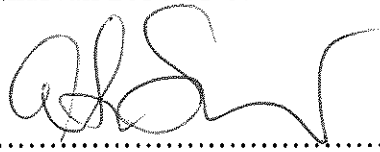
<u>Aktivitet</u>	<u>Totalkostnad</u>	<u>Medel från Brå</u>	<u>Egen finans</u>
Följeforskare	69 000	40 000	29 000
Trygghetsdag 1	19 000	0	19 000
Trygghetsdag 2	7 000	0	7 000
SUMMA	163 500	50 000	113 500

Sundsvall 2014-01-07

Ulla Näsman
Direktör, Kultur & Fritid

Sundsvall 2014-01-07

Anna-Lena Strandin
Ekonom, Kultur & Fritid

2013-04-09

KARTLÄGGNING, ÅTERKOPPLING OCH UPPFÖLJNING AV TRYGGHETSRADET I SUNDSVALL

HANDLINGSVÄRKET™

Disa Edvall Malm PhD

Socionom

2013-04-09

INNEHÅLL

Innehåll	3
Målsättning	4
Genomförande	4
Processbeskrivning	5
Förstudie: Enkät, intervjuer & analys	6
Avstämning av innehåll i förstudien	6
Återkoppling och Introduktion av trygghetskapande arbete och handlingsnät	7
Uppföljning av utvecklingsprocessen för trygghetsrådet	8
Utveckling av lokla trygghetsgrupp/er (options)	9

HANDLINGSVÄRKET™

Disa Edvall Malm PhD

Socionom

2013-04-09

MÅLSÄTTNING

Trygghetsrådet uppdrag är att arbetar med långsiktiga och strategiska frågor som rör hela Sundsvalls kommun och det fungerar som styrorgan för de 14 geografiskt indelade lokala trygghetsgrupperna.

De lokala trygghetsgruppernas uppdrag är att genom samverkan med andra i området arbeta med trygghetsfrågor i sitt område.

Målet för detta förslag är:

Att hitta former för Trygghetsrådets strategiska/övergripande arbete.

GENOMFÖRANDE

Uppdraget genomförs i nära samarbete mellan Helen Otterström och Disa Edvall Malm, Handlingsverket.

Arbetet bygger på kartläggning, återkoppling och uppföljning av Trygghetsrådets arbete i Sundsvall.

Genom forskningsbaserade kunskap om trygghetskapande arbete och samverkande processer varvas teori med praktiska Case, anpassat efter Sundsvalls förutsättningar för kontinuerligt trygghetskapande arbete.

Möjlighet till ytterligare utveckling av Sundsvalls trygghetskapande arbete med de lokala grupperna bifogas som en option i detta förslag.

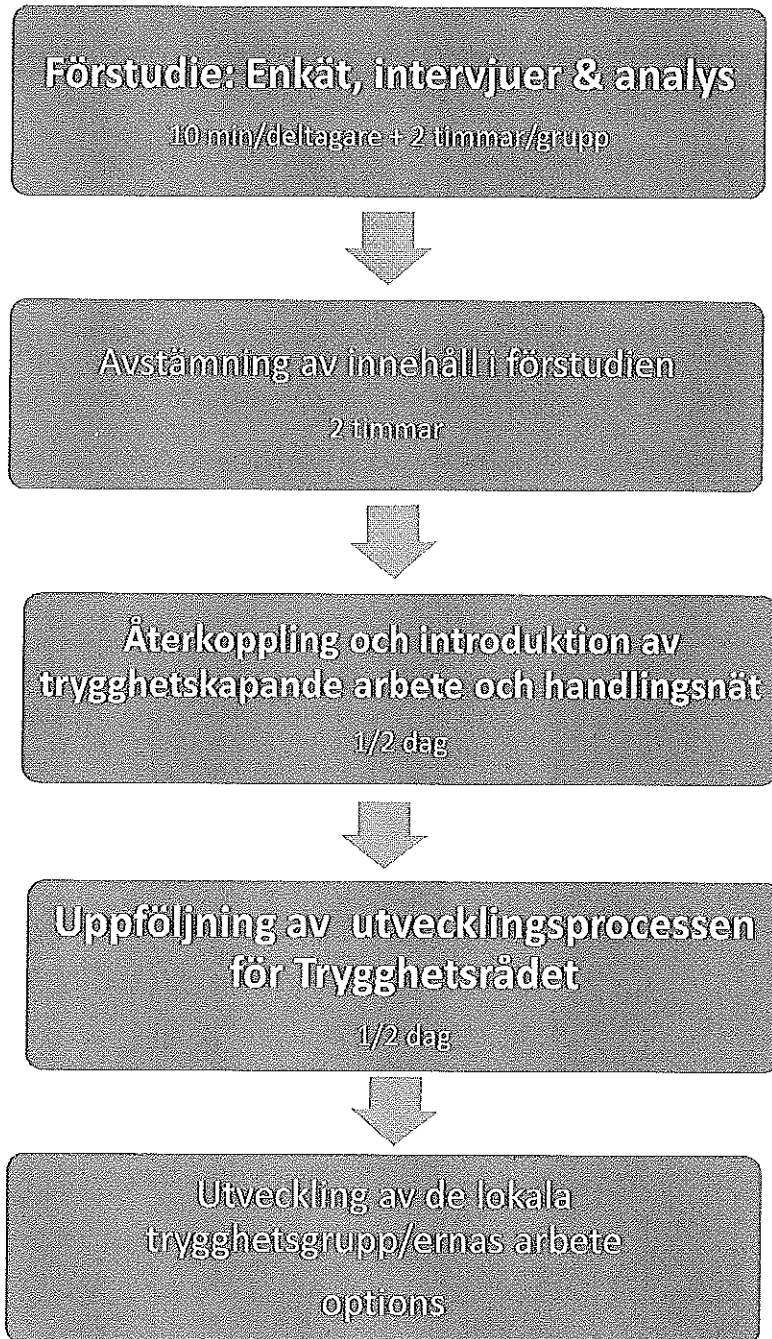
HANDLINGSVÄRKET™

Disa Edvall Malm PhD

Socionom

PROCESSBESKRIVNING

2013-04-09

FÖRSTUDIE: ENKÄT, INTERVJUER & ANALYS

Kartlägga och behovsinventa det pågående uppdraget i Trygghetsrådet samt identifiera behov för framtida utmaningar i Sundsvalls kommun.

Målsättning: Att hitta former för Trygghetsrådets strategiska/övergripande arbete. Ta fram relevanta "övnings-Case" till utvecklingsarbetet.

Genomförande: Trygghetsrådets deltagare besvara enskilt en enkät som sammanställs och ligger tillgrund för innehållet i efterföljande grupp intervjuer.

Intervjuer i grupp med samtliga deltagare i Trygghetsrådet (fem deltagare i varje).

Tid: för deltagarna 10 minuter för enkätsvar 2 timmar för intervju.

AVSTÄMNING AV INNEHÅLL I FÖRSTUDIEN

Målsättning: Tillsammans med Helen Otterström och/eller andra lämpliga fastställa en struktur och nivå på det fortsatta arbetet med Trygghetsrådet.

Genomförande: Muntlig återkoppling.

Tid: Beroende på förarbetet ca 2 timmar.

HANDLINGSVÄRKET™

Disa Edvall Malm PhD

Socionom

2013-04-09

ÅTERKOPPLING OCH INTRODUKTION AV TRYGGHETSKAPANDE ARBETE OCH HANDLINGSNÄT

Målsättningar: Återkoppling av förstudien till Trygghetsrådet. Introduktion till en forskningsbaserad samverkan kring trygghetskapande arbete. Ge deltagarna ökad kunskap om varandras förutsättningar med respektive yrke och/eller uppdrag i Trygghetsrådet.

Genomförande/innehåll: Föreläsning om teoretiska begrepp varvat med praktiska övningar och gruppdiskussioner.

Deltagare: Trygghetsrådet i Sundsvall.

Tid: för deltagarna en halv dag.

HANDLINGSVERKET™

Disa Edvall Malm PhD

Socionom

2013-04-09

UPPFÖLNING AV UTVECKLINGSPROCESSEN FÖR TRYGGHETSRADET

Följa upp och säkerställa det praktiska arbetet i Trygghetsrådet, säkerställa den praktiska nyttan av att tillämpa strukturen kring handlingsnät.

Lyfta svåra och viktiga moment.

Ge deltagarna möjlighet att delge varandra erfarenheter, tips och råd. Identifiera framtida utmaningar.

Deltagare: Trygghetsrådet i Sundsvall.

Målsättning: Att hitta former för Trygghetsrådets strategiska/övergripande arbete.

Tid: för deltagarna en halv dag.

HANDLINGSVERKET™

Disa Edvall Malm PhD

Socionom

2013-04-09

UTVECKLING AV LOKLA TRYGGHETSGRUPP/ER (OPTIONS)

Föreläsningar, gruppdiskussioner och gruppövningar med fiktiva Case om trygghetskapande samarbete varvat med teoretiska begrepp. Praktisk träning.

Målsättning:

Att utveckla lokala trygghetsgruppers fortsatta arbete genom att använda resultat av genomförda enkäter och andra mätningar samt deras egna iakttagelser.

Att hjälpa lokala trygghetsgrupper hitta arbete/samarbete med fler grupper som bor och verkar i området.

Att ansvaret för uppgifterna i grupperna fördelas lika.

Genomförande: Beroende på lokalt beslut en eller två grupper, max 10 deltagare per grupp, tre träfftillfällen per grupp. Praktiska uppgifter kopplade till det vardagliga arbetet ges mellan träffarna.

Kan exempelvis ligga till grund för utveckling av de lokala handlingsplanerna, beroende på behovet och nivå på gruppen.

HANDLINGSVÄRKET™

Disa Edvall Malm PhD

Socionom